



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.411.2.4.2023

Pan
Jarosław Kaczmarczyk
ColorWood JAROSŁAW KACZMARCZYK
Skorosze 4
06-120 Skorosze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/002/KPS Dofinansowanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych działań płatników składek
na poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	ColorWood JAROSŁAW KACZMARCZYK ¹ Skorosze 4, 06-120 Skorosze.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Kaczmarczyk, prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, od 6 grudnia 2004 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawidłowość przygotowania i wykonywania zadania określonego w umowie. 2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ich trwałość.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 20 listopada 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.
Kontroler	Bartłomiej Ślusarczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/60/2023 z 13 września 2023 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Przedsiębiorca.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Przedsiębiorca prawidłowo zrealizował zadanie w ramach organizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych⁴ konkursu nr 2020.01 – Dofinansowanie działań płatnika składek na poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy⁵. Przedsiębiorca osiągnął zakładane efekty i utrzymał trwałość projektu pt. „Redukcja niekorzystnych warunków środowiska pracy w firmie ColorWood Jarosław Kaczmarczyk”⁶.

Projekt został zrealizowany w okresie od 7 maja 2021 r. do 25 listopada 2021 r. Wydatki zostały udokumentowane w sposób zgodny z warunkami umowy zawartej 7 maja 2021 r.⁷ i regulaminu konkursu na projekty dotyczące utrzymania zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej realizowane w 2021 r.⁸. Poniesione koszty, niezbędne dla realizacji projektu, zostały zaplanowane zgodnie z ofertą uzyskaną od wykonawcy. Realizacja projektu dotyczyła zakupu kompleksowej instalacji odpylającej. W wyniku działań zrealizowanych w ramach projektu, wskaźnik stężenia pyłu frakcji wdychalnej zmniejszył się z 11,55 mg/m³, do 1,59 mg/m³, tj. z poziomu 1,2 do 0,2 krotności najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy⁹. Łączna kwota wydatkowana na realizację projektu wyniosła 239,6 tys. zł, z tego dofinansowanie z ZUS wynosiło 191,7 tys. zł. Przedsiębiorca prawidłowo sporządził sprawozdanie końcowe z realizacji projektu¹⁰.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na korektach opisów dwóch z ośmiu dowodów księgowych, dokonanych w sposób niezgodny z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów¹¹, oraz niezgodnej ze stanem faktycznym kwoty dofinansowania na realizację projektu, zadeklarowanej w dokumentach księgowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość przygotowania i wykonywania zadania określonego w umowie.

Opis stanu faktycznego

1.1. Przedsiębiorca rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej 6 grudnia 2004 r. Przedmiotem działalności gospodarczej jest m.in. produkcja mebli kuchennych¹³.

W latach 2019-2020 Przedsiębiorca zlecał akredytowanemu laboratorium badawczemu, badania stanowiska pracy – szlifierz, w zakresie pomiarów hałasu oraz pomiarów zapylenia. Sprawozdania z badań¹⁴ wskazywały, że poziom stężenia pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność, wzrósł z poziomu 6,33 mg/m³ do

³ NIK formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: ZUS.

⁵ Dalej: konkurs.

⁶ Dalej: projekt.

⁷ Dalej: umowa.

⁸ Dalej: regulamin.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1661, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie NDS.

¹⁰ Dalej: sprawozdanie.

¹¹ Dz. U. poz. 2544, dalej: rozporządzenie w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Kod PKD: 31.02.Z.

¹⁴ Nr 238/H/P/2019 z 8 października 2019 r. oraz nr 101/P/2020 z 15 lipca 2020 r.

11,55 mg/m³, co oznaczało przekroczenie o 1,55 mg/m³ najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w rozporządzeniu w sprawie NDS¹⁵.

Przedsiębiorca złożył 12 sierpnia 2020 r. wniosek o dofinansowanie projektu dotyczącego utrzymania zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej¹⁶ w ramach konkursu¹⁷ organizowanego przez ZUS. Wniosek został złożony w terminie określonym w regulaminie.

Na podstawie wniosku, z uwzględnieniem złożonej korekty¹⁸, 7 maja 2021 r. pomiędzy ZUS a Przedsiębiorcą, została zawarta umowa o realizację projektu. Termin realizacji projektu i poniesienia na jego realizację wydatków ustalono od 7 maja 2021 r. do 7 września 2021 r. Przedsiębiorca zawnioskował 22 lipca 2021 r. do ZUS o zmianę terminu zakończenia realizacji projektu z 7 września 2021 r. na 25 listopada 2021 r., z powodu zmiany terminu wykonania rozbudowy sieci elektrycznej¹⁹. ZUS, 30 lipca 2021 r., zawarł z Przedsiębiorcą aneks do umowy, zgodnie z którym ustalono obowiązek zrealizowania projektu do 25 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 4-90)

1.2. ZUS zobowiązał się do przekazania na realizację projektu środków finansowych w dwóch transzach, które przekazał 20 maja 2021 r. (115,6 tys. zł) i 24 marca 2022 r. (76,1 tys. zł), na wskazany w umowie wyodrębniony rachunek bankowy.

W ramach zrealizowanego projektu zakupiono:

- filtr modułowy 2030 (podciśnieniowy) o wydajności 26 000 m³/h (koszt: 85,2 tys. zł);
- wentylatory turbinowe – ze specjalnym typem wirnika 18,5 kW/380-400V oraz 15kW/380-400V (koszt: 23,2 tys. zł);
- szafę sterowniczą z falownikiem wentylatora prowadzącego 18,5 kW i falownikiem 15 kW (koszt: 26,4 tys. zł);
- powrót ciepłego powietrza z filtra do hali produkcyjnej (koszt: 7,5 tys. zł);
- instalację odpylającą (koszt: 36 tys. zł);
- stoły szlifierskie Opal 20 (5 sztuk, koszt: 25,2 tys. zł);
- montaż systemu odpylającego (koszt: 36 tys. zł).

(akta kontroli str. 94, 120-127, 192-224)

Zrealizowany zakres rzeczowy projektu był zgodny z zakresem wskazanym we wniosku. Przedsiębiorca dokonał płatności związanych z realizacją projektu z wyodrębnionego rachunku bankowego²⁰. Płatności dokonywane były za pomocą mechanizmu podzielonej płatności²¹.

¹⁵ Zgodnie z wykazem wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia w sprawie NDS, najwyższe dopuszczalne stężenie pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność, wynosi 10 mg/m³.

¹⁶ Dalej: wniosek.

¹⁷ Nr 2020.01.

¹⁸ Przedsiębiorca został wezwany 15 października 2020 r. przez ZUS do dokonania korekty wniosku, którą złożył 26 października 2020 r. Korekta wniosku dotyczyła m.in. braku aktualnego zaświadczenia z właściwego Urzędu Skarbowego, braku właściwego wpisu dotyczącego danych adresowych siedziby przedsiębiorstwa.

¹⁹ Zgodnie z umową o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej nr P/20/021065 z 5 maja 2020 r., prace przyłączeniowe miały zostać wykonane do 5 lipca 2021 r. Na podstawie aneksu do ww. umowy, termin prac został wydłużony do 2 listopada 2021 r.

²⁰ Faktury nr: FZAL/000002/6/21 z 1 czerwca 2021 r. – opłacona 31 maja 2021 r., FZAL/000004/8/21 z 5 sierpnia 2021 r. – opłacona 2 sierpnia 2021 r., FZAL/000002/9/21 z 2 września 2021 r. – opłacona 13 sierpnia 2021 r., FZAL/000037/8/21 z 31 sierpnia 2021 r. – opłacona 26 sierpnia 2021 r., FZAL/000010/9/21 z 16 września 2021 r. – opłacona 9 września 2021 r. i FV/000039/11/21 z 5 listopada 2021 r. – opłacona 19 listopada 2021 r.

²¹ Mechanizm podzielonej płatności, tzw. split payment – płatność za towar lub usługę, zrealizowana przez nabywcę specjalnym przelewem, nie trafiała w całości na rachunek odbiorcy, ale została rozdzielona na kwotę netto i podatek VAT. Przedsiębiorca figurował jako podatnik VAT, w wykazie podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, na dzień złożenia aktualizacji wniosku, tj. 26 października 2020 r.

Przedsiębiorca, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²², prowadził podatkową księgę przychodów i rozchodów²³, na zasadach i warunkach określonych w rozporządzeniu w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

Informacje podane we wniosku były zgodne ze stanem faktycznym. Liczba osób zatrudnionych, za które Przedsiębiorca opłacał składki na ubezpieczenie społeczne, na dzień złożenia wniosku, wynosiła 20. Natomiast liczba osób, które zgłoszono do objęcia projektem wyniosła pięć.

(akta kontroli str. 181-191, 225-240, 271-273)

1.3. Umowa nie regulowała konieczności rozeznania ofert rynkowych poprzez ustalenie ceny jednostkowej dla produktów lub usług zakupionych w ramach projektu. Zgodnie z wyjaśnieniami Przedsiębiorcy, wybrano ofertę na wykonanie czynności inwestycyjnych objętych dofinansowaniem, biorąc pod uwagę konkurencyjne ceny, krótki termin realizacji, a także duże doświadczenie przedsiębiorstwa, co łącznie pozwoliło na prawidłowe wykonanie projektu. Przedsiębiorca załączył do wniosku, oferty ze wskazanymi cenami jednostkowymi dla towarów lub usług zakupionych w ramach projektu. Realizacja projektu odzwierciedlała zakres prac wskazanych we wniosku. Poniesione koszty były niezbędne dla realizacji projektu.

(akta kontroli str. 91-110, 208-210)

1.4. Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu, spełniało wymagania formalne oraz zawierało załączniki określone w § 6 ust. 2 umowy. Przedsiębiorca złożył sprawozdanie w terminie określonym w umowie²⁴. Sprawozdanie było zgodne ze stanem faktycznym i zakresem zaplanowanym do realizacji we wniosku i w umowie.

W sprawozdaniu z realizacji projektu, Przedsiębiorca nie rozliczył ostatecznie kwoty 1,1 tys. zł, zadeklarowanej we wniosku jako działanie doradcze.

Zgodnie z wyjaśnieniami Przedsiębiorcy, kwota ta nie została rozliczona w sprawozdaniu, ponieważ przelew pieniężny na to działanie nie został wykonany, ze wskazanego w § 5 ust. 2 umowy, wyodrębnionego rachunku bankowego. Do dnia zakończenia kontroli, tj. do 20 listopada 2023 r., ww. wyodrębniony rachunek bankowy, pozostawał otwarty²⁵.

(akta kontroli str. 114-126, 314)

Przedsiębiorca dokonał korekt opisów dwóch z ośmiu dowodów księgowych²⁶ niezgodnie z rozporządzeniem w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Szczegółowy opis znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 211-212, 222-224)

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

²³ Przedsiębiorca jako osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą, którego przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyły równowartości w walucie polskiej 2 000 000 euro, nie miał obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych. Przedsiębiorca zawarł z biurem rachunkowym, 14 kwietnia 2011 r., umowę o prowadzenie podatkowej księgi przychodów i rozchodów nr 58/2011.

²⁴ Przedsiębiorca został wezwany 31 grudnia 2021 r. przez ZUS do dokonania korekty sprawozdania, którą złożył 12 stycznia 2022 r. Korekta wniosku dotyczyła m.in. niezgodnej z wnioskiem nazwy czynności, czy braku podpisu za zgodność z oryginałem historii rachunku bankowego.

²⁵ Zgodnie § 5 ust. 7 pkt 4 umowy, wnioskodawca zobowiązał się do zamknięcia wyodrębnionego rachunku bankowego nie wcześniej niż 30 dni po dokonaniu przez ZUS wypłaty II transzy dofinansowania, a jeżeli ta okoliczność nie zachodzi, to nie wcześniej niż 30 dni kalendarzowych liczonych od następnego dnia po zatwierdzeniu odbioru projektu przez przedstawiciela ZUS na ocenie końcowej projektu.

²⁶ Dowody księgowe nr: FPRO/000080/7/21 z 30 lipca 2021 r. oraz FZAL/000010/9/21 z 16 września 2021 r.

1.5. Przedsiębiorca w wiarygodny sposób udokumentował realizację poszczególnych zadań poprzez faktury, dokumenty księgowe²⁷, dokumentację powykonawczą²⁸, protokół końcowego technicznego odbioru robót, protokół rozruchu, historię wyodrębnionego rachunku bankowego oraz oceny ryzyka zawodowego.

(akta kontroli str. 138-162, 181-224, 230-233, 253-269)

Projekt, 27 stycznia 2022 r. podlegał kontroli ZUS, która zakończyła się sporządzeniem oceny końcowej projektu²⁹. Projekt został zrealizowany zgodnie z zawartą umową.

(akta kontroli str. 111-113)

1.6. Przedsiębiorca ujął zrealizowaną w ramach projektu inwestycję w ewidencji środków trwałych. Z ewidencji środków trwałych za 2021 r. wynika, że 5 listopada 2021 r., pod numerem inwentarzowym 51, przyjęto środek trwały – „System odpylania” o wartości nabycia 239,6 tys. zł, oraz przyjętą wartością początkową w wysokości 194,8 tys. zł. Natomiast z karty środka trwałego za 2021 r. wynikało, że w listopadzie 2021 r. wysokość miesięcznego odpisu amortyzacyjnego wyniosła 147,8 tys. zł, a w grudniu 2021 r. – 0,5 tys. zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami Przedsiębiorcy, kwota odpisu amortyzacyjnego za listopad 2021 r., została wykazana jako umorzenie środka trwałego, tj. nie podlegała ona amortyzacji³⁰ i została zaksięgowana jako „umorzenie z przeniesienia”, natomiast amortyzacja środka trwałego nastąpiła po miesiącu, w którym wprowadzono do ewidencji środek trwały, tj. od grudnia 2021 r., w kwocie 0,5 tys. zł³¹. Kwota dofinansowania podana w dokumentach księgowych³², oraz przyjęta do rozliczeń księgowych (dotyczących środka trwałego pod numerem inwentarzowym 51 – „System odpylania”), nie była zgodna z faktyczną kwotą dofinansowania z ZUS. Szczegółowy opis znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 225-228, 230-233)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwa³³ z ośmiu dowodów księgowych dołączonych do sprawozdania, zawierały skreślenia, które nie były opatrzone datą poprawki oraz podpisem osoby jej dokonującej, co było niezgodne z § 11 ust. 6 rozporządzenia w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

Zgodnie z § 11 ust. 6 rozporządzenia, poprawka dokonana w dowodzie księgowym jest potwierdzana datą i podpisem osoby dokonującej poprawki. Zgodnie z wyjaśnieniami Przedsiębiorcy, nieuzupełnienie dowodów księgowych o daty poprawek oraz podpisy osoby upoważnionej było przeoczeniem, spowodowanym przez znaczną ilość dokumentów w całym projekcie.

(akta kontroli str. 208-212, 222-224)

2. Kwota dofinansowania na realizację projektu, wskazana w dokumentach księgowych, była wyższa o 0,9 tys. zł od faktycznej kwoty dofinansowania, co

²⁷ Ewidencja środków trwałych, Karta środka trwałego, Listę transakcji dot. zakupionego środka trwałego, dokument OT.

²⁸ Data złożenia dokumentacji: 27 października 2021 r.

²⁹ Dalej: ocena projektu.

³⁰ Kwota ta została wyliczona poprzez różnicę dofinansowania w wysokości 192 638,95 zł oraz kwoty VAT wartości netto inwestycji (23% z 194 836,33 zł, co daje 44 812,36 zł kwoty VAT naliczonego). Przedsiębiorca, jako prowadzący księgowość na podstawie księgi przychodów i rozchodów, miał prawo do uproszczonej metody ujmowania kosztów, polegającej na ujęciu wydatku w dacie wystawienia faktury, zamiast podziału kosztu proporcjonalnie na lata, których dotyczy wydatek.

³¹ Kwota odpisu amortyzacyjnego została wyliczona od kwoty wkładu własnego Przedsiębiorcy, w wysokości 47 009,74 zł, z zastosowaniem stawki amortyzacyjnej 14%.

³² Przyjęcie środka trwałego OT, karta środka trwałego za 2021 r.

³³ Dowody księgowe nr: FPRO/000080/7/21 z 30 lipca 2021 r. oraz FZAL/000010/9/21 z 16 września 2021 r.

było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

Z przekazanej historii wyodrębnionego rachunku bankowego wynika, że ZUS przekazał dofinansowanie na projekt w dwóch transzach:

- 20 maja 2021 r. – I transza w wysokości 115,6 tys. zł;
- 24 marca 2022 r. – II transza w wysokości 76,1 tys. zł.

Łącznie daje to kwotę 191,7 tys. zł. Natomiast kwota dofinansowania wskazana w dokumentach księgowych, tj. w przyjęciu środka trwałego OT, karcie środka trwałego za 2021 r., a także przyjęta do rozliczeń księgowych (dotyczących środka trwałego pod numerem inwentarzowym 51 – „System odpylania”, wynosi 192,6 tys. zł.

Zgodnie z wyjaśnieniem Przedsiębiorcy, powodem tej rozbieżności było niezakwalifikowanie wydatku za działania doradcze, z racji wykonania przelewu z innego rachunku bankowego niż wskazany w umowie. Informacja ta omyłkowo nie została przekazana do biura rachunkowego.

(akta kontroli str. 225-228, 230-233)

OCENA CZĄSTKOWA

Przedsiębiorca zrealizował zadanie w ramach projektu w sposób zgodny z postanowieniami umowy. Dane zadeklarowane we wniosku, dotyczące wysokości kwoty inwestycji, ilości pracowników objętych projektem, były zgodne ze stanem faktycznym. Wydatki zostały poniesione oraz udokumentowane zgodnie z umową. Dane wskazane w sprawozdaniu końcowym potwierdzają działania zrealizowane w ramach projektu oraz odpowiadały stanowi faktycznemu. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na braku daty poprawek oraz podpisu osoby ich dokonujących na opisach dowodów księgowych, a także niezgodnej ze stanem faktycznym kwoty dofinansowania na realizację projektu, wskazanej w dokumentach księgowych.

Opis stanu
faktycznego

2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ich trwałość.

2.1. Na hali będącej własnością Przedsiębiorcy, występowało wysokie zapylenie pyłami niesklasyfikowanymi na toksyczność. Celem wniosku była redukcja ww. zapylenia dla pracowników zatrudnionych na stanowisku szlifierza, a docelowo zapobieganie występowaniu niebezpiecznych chorób i dolegliwości związanych z występowaniem pyłów poprzez wyposażenie stanowisk pracy w profesjonalne stoły szlifierskie oraz kompletną instalację odpylającą, w tym filtry i wentylatory turbinowe. Zgodnie z badaniami, przeprowadzonymi w siedzibie Przedsiębiorcy 15 lipca 2020 r.³⁴, pracownicy na stanowisku szlifierz, pracujący w pomieszczeniach przygotowanych do lakierowania i po lakierowaniu, przy używaniu narzędzi, tj. szlifierki oscylacyjnej i szlifierki szerokotaśmowej, narażeni byli na niezgodne z normą zapylenie pyłami niesklasyfikowanymi na toksyczność³⁵.

(akta kontroli str. 17-27, 57-61)

W ramach zrealizowanego projektu zaplanowano zmiany wartości poniższych wskaźników, dla stanowiska pracy szlifierz:

- stężenie pyłów nieklasyfikowanych ze względu na toksyczność, z poziomu 1,2 NDS do poziomu <0,5 krotności NDS;
- poziom ryzyka zawodowego opracowany w trakcie analiz bezpieczeństwa i higieny pracy³⁶, z poziomu duże / potrzebna poprawa przy ilościowej ocenie

³⁴ Sprawozdanie z badań nr 101/P/2020.

³⁵ Wskaźnik narażenia pyłu frakcji wdychalnej wynosił 11,55 mg/m³, co stanowiło 1,2 krotności najwyższego dopuszczalnego stężenia zgodnie z rozporządzeniem w sprawie NDS.

³⁶ Dalej: BHP.

ryzyka 252 do kategorii małe / potrzebna kontrola przy ilościowej ocenie ryzyka 54 dla zagrożeń pył / kurz.

Zgodnie z badaniami, przeprowadzonymi w siedzibie Przedsiębiorcy 8 listopada 2021 r.³⁷, pracownicy na stanowisku szlifierz, pracujący w pomieszczeniach przygotowanych do lakierowania i po lakierowaniu, przy użyciu stołów szlifierskich i szlifierki szerokotaśmowej posiadającej podłączenie do centralnego odciagu pyłów, mieli zapewnione stanowisko pracy w warunkach spełniających normy dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Wskaźnik narażenia pyłu frakcji wdychalnej wynosił 1,59 mg/m³, co stanowiło 0,2 krotności NDS zgodnie z rozporządzeniem w sprawie NDS – był to poziom zamierzony do osiągnięcia w złożonym wniosku.

(akta kontroli str. 17-27, 247-252)

Wraz z realizacją projektu, kategorie ryzyka zostały zredukowane³⁸ do kategorii małe / potrzebna kontrola przy ilościowej ocenie ryzyka 54 dla zagrożeń pył / kurz, tj. do poziomu założonego we wniosku. Możliwe skutki zagrożenia, wymienione w karcie oceny ryzyka zawodowego, zawierały takie same wartości, jak w ocenie ryzyka zawodowego sporządzonej przed realizacją projektu³⁹, pomimo zredukowania normy dopuszczalnych stężeń. Zgodnie z oświadczeniem Przedsiębiorcy, wartości w tabelach w ocenie ryzyka z 2020 r., opisywały sytuację bez zastosowanych działań profilaktycznych zmniejszających ryzyko zawodowe, a po prawej stronie tabeli, przedstawione było ryzyko zmniejszone do oceny 54 w przypadku zastosowania proponowanych działań profilaktycznych. Z kolei w ocenie ryzyka z 2021 r., przedstawiona była sytuacja kiedy w zakładzie wykonywało się pracę bez korzystania ze stołów i wyciągu (ocena ryzyka = 252), oraz w przypadku zastosowania zakupionych urządzeń (ocena ryzyka = 54).

(akta kontroli str. 253-270)

2.2. Przedsiębiorca zachował własność środków trwałych zakupionych w ramach projektu. Środki trwale zakupione w ramach projektu były w stanie zapewniającym ich wykorzystanie w celu, w jakim zostały zakupione. Były one użytkowane przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach szlifierzy, tj. na stanowiskach objętych projektem. Ponadto wszystkie urządzenia zakupione w ramach projektu były oznaczone logotypem ZUS.

(akta kontroli str. 230-238, 299-304)

2.3. Na dzień zakończenia kontroli NIK, tj. 20 listopada 2023 r., na stanowisku szlifierza zatrudnionych było pięciu pracowników. W okresie od 25 listopada 2021 r. do 15 września 2023 r.⁴⁰, doszło do fluktuacji kadr, w wyniku której nastąpiła wymiana pracowników.

W toku kontroli NIK, Przedsiębiorca przedłożył kontrolerowi protokół z przeszkolenia w zakresie obsługi i konserwacji instalacji odpylającej, potwierdzający odbyte szkolenie dla pięciu pracowników, w terminach: 21 lutego 2022 r., 22 marca 2022 r., 2 czerwca 2023 r. oraz 1 września 2023 r. Zgodnie z przekazanym dokumentem, szkolenie przeprowadził pracownik spółki zewnętrznej. Z informacji uzyskanych od tej spółki, w jednostce kontrolowanej przeprowadzono szkolenie w dniu 27 października 2021 r. Tym samym, wskazane w przekazanym dokumencie daty dodatkowych szkoleń dla pracowników, nie znalazły potwierdzenia w informacjach przekazanych przez spółkę zewnętrzną przeprowadzającą przeszkolenie.

³⁷ Sprawozdanie z badań Nr 194/P/2021.

³⁸ Ocena ryzyka zawodowego metodą Risk Score z 23 listopada 2021 r. Zgodnie z oceną ryzyka zawodowego, dzięki realizacji projektu powietrze jest oczyszczone ze szkodliwych pyłów, co pozwoliło na zmniejszenie zagrożeń występujących na stanowisku szlifierz do minimum.

³⁹ Ocena ryzyka zawodowego z lipca 2020 r.

⁴⁰ Tj. od dnia zakończenia realizacji projektu, do dnia rozpoczęcia kontroli.

Zgodnie z wyjaśnieniami Przedsiębiorcy, ww. dokument został wytworzony w jednostce kontrolowanej. Przedsiębiorca samodzielnie zapoznał pracowników z zasadami działania systemu odpylania, w dniach wskazanych na protokole, a sam został przeszkolony przez pracownika spółki zewnętrznej – 27 października 2021 r. Jednocześnie, Przedsiębiorca oświadczył, że protokół został wytworzony pod wpływem presji i chwilowej paniki podczas kontroli.

(akta kontroli str. 285-298)

2.4. Przedsiębiorca utrzymał trwałość projektu wg stanu na 20 listopada 2023 r., a zakupiony środek trwały był wykorzystywany do przeznaczonego celu. Zgodnie z § 8 ust. 2 umowy, Przedsiębiorca zobowiązany był do utrzymania trwałości projektu w okresie trzech lat od zatwierdzenia przez przedstawiciela ZUS odbioru projektu, tj. do 24 lutego 2025 r.

(akta kontroli str. 91-110)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W wyniku realizacji projektu osiągnięto zakładane efekty i ich trwałość. Wskaźnik stężenia pyłu frakcji wdychalnej zmniejszył się z 11,55 mg/m³ do 1,59 mg/m³, tj. z poziomu 1,2 do 0,2 krotności najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w rozporządzeniu w sprawie NDS. Poziom ryzyka zawodowego, zredukowany został z poziomu oceny ryzyka 252 do 54. Przedsiębiorca utrzymał trwałość projektu, a zakupiony środek trwały był wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Uzupełnienie opisów dowodów księgowych nr FPRO/000080/7/21 z 30 lipca 2021 r. oraz nr FZAL/000010/9/21 z 16 września 2021 r., o daty poprawek oraz podpisy osoby upoważnionej zgodnie z rozporządzeniem w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.
2. Dokonanie korekty kwoty dofinansowania w dokumentach księgowych, tj. w przyjęciu środka trwałego OT oraz karcie środka trwałego za 2021 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 29 listopada 2023 r.

Kontroler
Bartłomiej Ślusarczyk
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

/-/

.....
podpis

/-/

.....
podpis